

Nr 264

Av fru **Segerstedt Wiberg**, *angående rätt till resning vid konflikt mellan svensk och internationell domstols avgöranden.*

Sverige har i viss om än begränsad utsträckning underkastat sig internationella domstolars jurisdiktion. Vårt land kan sålunda i vissa fall ställas under Internationella domstolens i Haag domvärjo. Det kan i detta sammanhang erinras om att Sverige för några år sedan var svarande i ett uppmärksammat mål inför denna domstol, det s. k. Boll-målet. Då Sverige vann detta, gav dock domen i detta mål ej anledning till några svårigheter. Vidare kan nämnas, att de två senaste riksdagarna ingående diskuterat spörsmålet om att Sverige, i likhet med ett flertal andra europeiska länder, däribland Danmark och Island, skulle underkasta sig Europeiska människorättighetsdomstolens jurisdiktion. Något definitivt beslut i denna sak har ännu icke fattats.

Allmän enighet torde råda om att Sverige på allt sätt bör bidra till den internationella rättens befästade. I sådant syfte bör Sverige uppenbarligen underkasta sig de kvalificerade internationella domstolars jurisdiktion, som staterna genom överenskommelser tillskapat för sådant ändamål. Endast om jordens många suveräna länder på detta sätt i vidgad omfattning förklarar sig beredda att överlåta åt rättsliga instanser att lösa uppkommande rättsliga tvister, kan på längre sikt respekten för den internationella rätten upprätthållas och stärkas. Att Sverige därvid bör gå i spetsen synes självklart med hänsyn till vår allmänna inställning till de internationella samarbetsfrågorna.

En svårighet för vårt vidkommande har i dessa sammanhang varit att den interna svenska rättsordningen icke anvisar någon lösning på den konflikt-situation som uppkommer då ett internationellt domstolsorgan, vars utslag Sverige förpliktat sig att respektera, förklarar ett i enlighet med vår rättsordning i sista instans meddelat avgörande eller en dom stå i strid med vårt lands internationella förpliktelse. Dessa svårigheter torde enklast övervinnas genom att i rättegångsbalken och annorstädes införes regler, som möjliggör att lagakraftvunnet beslut eller lagakraftvunnen dom, som underkänts av en internationell rättsinstans på ett för Sverige bindande sätt, kan återbrytas. Bland resningsgrunderna i rättegångsbalken bör sålunda intagas en regel om att dom eller beslut, som på angivet sätt befunnits behäftad med fel, skall kunna undanröjas. Motsvarande regler torde erfordras be-

träffande regeringsrättens beslut; ett sådant beslut var det närmast fråga om i det ovannämnda Boll-målet.

Vidare måste undvikas att, om saken efter ett resningsbeslut eventuellt åter prövas, den internationella instansen kommer till ett resultat som alltjämt står i strid med den internationella domstolens tolkning av rättsläget. Vår rättsordning bör därför kompletteras med regler som garanterar att den tolkning av gällande bestämmelser, som vi enligt en dylik internationell domstols avgörande på grund av våra internationella åtaganden har att följa, också framgent vinner tillämpning.

Under åberopande av det anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte föranstalta om en utredning rörande genomförande av sådan ändring av bl. a. rättegångsbalkens m. fl. resningsstadganden, att vår rättsordning kan anpassas efter de krav som Sveriges mellanfolkliga åtaganden enligt för landet bindande internationella domstolsutslag kan komma att ställa på vårt land.

Stockholm den 25 januari 1961

Ingrid Segerstedt Wiberg